

Informatiebeleidsplan

Poppenspe(e)lmuseum

Vorchten

Auteur(s) en redactie:
Otto van der Mieden e.a.
Met dank aan Eelco Bruinsma, ABCultuur (Warffum)
Vorchten, 29 november 2009

POPMUS OvdM, Versie I 2009-11-29

Stilte is de sterkste taal
'Een pop is geluidloos, de stilte is zijn sterkste taal.
Maar omdat hij pantomimisch niet sterk genoeg staat,
nemen wij onze toevlucht tot teksten.'
Feike Boschma, poppen- en marionettenspeler

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding voor het schrijven van het plan	3
1.2	Samenvatting	3
1.3	Leeswijzer	4
2.	De instelling	5
2.1	Synopsis algemeen beleidsplan	5
2.1.1	Het Poppensp(e)lmuseum	5
2.1.2	Missie	6
2.1.3	Visie	6
2.2	Kerntaken, overige taken	7
2.3	Expertise die de instelling levert	7
2.4	Doelgroepen	8
2.5	Omvang organisatie	8
2.6	Benodigd budget gereserveerd voor de inzet van ICT	8
2.7	Beknopte planning komende periode	8
3.	Visie op informatievoorziening	9
3.1	Samenwerking	11
4.	Beschrijving van de huidige informatievoorziening	11
4.1	De database	12
4.2	De websites	12
4.3	Integratie	12
5.	Sterkte-zwakte analyse	13
5.1	Knelpunten	14
5.2	Uitdagingen en mogelijke knelpunten informatievoorziening	15
6.	Uitwerking gewenste informatievoorziening	16
6.1	Data die de informatievoorziening levert	16
6.2	Doelgroepen	17
6.3	Toegankelijkheid	17
6.4	Aard van de informatievoorziening	17
6.4.1	Verbetering/vernieuwing informatiediensten	17
6.4.2	Werkzaamheden	18
6.5	Noodzaak van infrastructurele aanpassingen	19
6.5.1	Voorstel van projecten	19
6.5.2	Poppentheater-abc en –encyclopedie	19
6.5.3	Contentmanagementsysteem	20
6.5.4	Website ontwikkeling	20
7.	Vervolgtraject, stappen t.b.v. digitaliseringsplan	20
7.1	Website, lemma's en artikelen	20
7.2	Open doekjes	21
7.3	Trezorixsite (voorheen) en www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl	21
7.4	Toegankelijk maken van ongeveer 7000 titelbeschrijvingen (ISBD-structuur) van de museumbibliotheek	21
7.5	Collectie	22
7.6	Het beschikbaar maken van thesauri en referentielijsten die de interne en externe inhoudelijke consistentie van het systeem moeten garanderen	22
7.7	Het ontwikkelen van een systeem voor zelfstandig sitebeheer, waarin objectregistratie volgens de HVK, het inhoudelijk markeren van teksten (XML) en het ontsluiten van aanwezig en nog toe te voegen materiaal mogelijk zijn en in de loop van het project het mogelijk maken van de introductie van internetlinks	22
7.8	Presentatie van de site, vormgeving, integratie met de bestaande museumsite www.poppenspelmuseum.nl	22
7.9	Verworvenheden	23
7.10	Vragen ten behoeve van de nieuwe website	23
7.11	Websites: integratie	24
7.12	Knel- en aandachtspunten en hard- en software	24
8.	Samenwerking	25
9.	Bronnen	25
10.	Verklaring van de afbeeldingen	26

1. Inleiding

1.1 Aanleiding voor het schrijven van het plan

De aanleiding voor het schrijven van dit plan is de behoefte van het Poppenspe(e)lmuseum (POPMUS) na een lange periode van digitaliseren - gestart eind jaren tachtig - het uitvoeren van een aantal deelprojecten en het in gebruik nemen van verschillende systemen, nu orde op zaken te stellen en de toekomstige digitalisering en inzet van digitale media niet op *ad hoc* beslissingen te baseren, maar duidelijk te verankeren in beleid.

POPMUS heeft de ambitie om veel meer en beter gebruik te maken van digitale media met het doel om zoveel mogelijk bezoekers en gebruikers van het Poppenspe(e)lmuseum-informatiecentrum optimaal op locatie maar ook op afstand te bedienen. Een beleidsmatige aanpak van digitalisering, inzet van digitale media en een duidelijke visie op duurzaamheid is daarvoor onontbeerlijk.

1.2 Samenvatting

Dit informatiebeleidsplan geeft een aanvulling op ons museale beleidsplan voor wat betreft de digitalisering van de collectie en de beoogde informatievoorziening. Was POPMUS eerst opgezet om een groot deel van de sinds de jaren zeventig opgebouwde internationale poppentheatercollectie in een zekere context te tonen, sinds de jaren negentig vinden er alleen thema-exposities plaats en wordt gebruik gemaakt van de depotcollectie en bruiklenen van derden.

Ten behoeve van onderzoekers en andere (buitenlandse) belangstellenden zijn het informatiecentrum en de bibliotheek zoveel mogelijk in aparte ruimtes ondergebracht. Door de snelle groei van het boekenbestand en de daardoor noodzakelijke uitbreiding van de bibliotheekruimte c.q. het informatiecentrum kampt het museum met een enorm ruimtegebrek. Gezocht wordt naar een museale locatie elders. Directie en bestuur zijn daartoe sinds 2009 in gesprek met de Gemeente Deventer en het Speelgoedmuseum aldaar om te komen tot een voor beide partijen bevredigende vorm van integratie.

Een delegatie bezocht POPMUS en bracht een positief rapport uit. De conclusie was dat de collectie een belangrijke meerwaarde heeft betreffende het Nederlandse poppentheater-erfgoed, een conclusie die ook ondersteuning vond in het ICN-rapport 'De pop, de kast, de speler en het spel'. Gedacht wordt nu aan een integratie van de poppentheatercollectie, de tentoonstellingen en de activiteiten. Twijnstra & Gudde zullen een traject starten dat ca. eind 2009 moet leiden tot een eerste idee over de wijze waarop al het cultureel erfgoed in Deventer het beste zou kunnen worden gepresenteerd. De uitkomst hiervan moet dan weer leiden tot een financiële- en huisvestingsparagraaf in het programma van het nieuwe college van B&W (2010-2014). POPMUS zal worden meegenomen in dit traject. De eerste besluiten hierover zullen vallen in de periode maart-september 2010, dan zal duidelijk worden of de gemeente gebruik wil maken van de POPMUS-poppentheatercollectie en expertise. Een en ander zal in 2015 gerealiseerd kunnen worden.

POPMUS wil aan de hand van de diverse deelcollecties een samenhangend beeld schetsen van de geschiedenis en de oorsprong van het internationale (volks)poppentheater. POPMUS tracht het fenomeen poppentheater aan een zo breed mogelijk publiek laten zien, daarmee rekening houdend met de diversiteit van de bezoekers. Deze doelstelling willen wij bereiken door het nog beter ontsluiten van de collectie en door de ontwikkeling van - nog meer - educatieve activiteiten.

Door middel van multimedia en interactieve presentaties, speelplekken en onze meertalige websites wil POPMUS zoveel mogelijk bijdragen aan een optimale informatiestroom over het museum, de collectie en de herkomst en de verschijningsvormen van het poppentheater in de ruimste zin van het woord.

POPMUS pleegt incidenteel publieksonderzoek. Hieruit valt te concluderen dat vooral de afgelopen 10 jaren een groot percentage van onze museumbezoekers hoog is opgeleid.

Vanwege de bijzondere thema-exposities, maar mogelijk ook door de enigszins landelijke omgeving (*Bible-belt*) waarin het museum ligt en de tarieven die wij genoodzaakt zijn te hanteren voor groepsbezoek, bezoeken vrijwel geen scholen uit Heerde en omgeving het museum.

Interessant is te ontdekken dat 'reguliere' bezoekers nu vaak verstek laten gaan door het meer specialistische karakter van het museum en de kwaliteitsslag die wij maakten in onze informatievoorziening. Curieus is dat deze weer geleid heeft tot een niet groeiend aantal werkelijke bezoekers, maar wel van een aantoonbaar aantal meer bezoekers aan onze websites. Gedacht wordt dan ook om t.z.t. een van de museale vertrekken weer om te toveren tot een plek waar de doorsnee bezoeker, waaronder passanten en toeristen, maar ook scholieren meer aan hun trekken zullen kunnen komen. Tevens wordt overwogen om meer openbare poppentheatervoorstellingen, -demonstraties en educatieve activiteiten te laten plaatsvinden. Dit vergt grote aanpassingen aan de beschikbare museale- en educatievertrekken.

POPMUS bestaat uit een directeur, tevens conservator en verantwoordelijk voor het (collectie)beheer en het behoud, incidenteel wordt gebruik gemaakt van een bibliothecaris, een ICT-medewerker en derden voor werkzaamheden op het gebied van balie- en buffetwerkzaamheden, rondleidingen, vormgeving, redactiewerk, educatieve activiteiten, vertalingen, registratie, fotografie, zaaltoezicht en andere hand- en spandiensten.

Bijna 80% van de collectie is gedigitaliseerd, beschreven en gefotografeerd. Iets meer dan de helft van de prenten-, grafiek- en de fotocollectie is gescand en digitaal opgeslagen. In de komende jaren (2011) zal dit proces mogelijk afgerond zijn.

Dit POPMUS-informatiebeleidsplan zal dienen als basis voor het toekomstig beleid en wordt opgenomen in het nieuwe Beleids- en collectieplan 2011-2016 dat eind 2010 zal verschijnen. Toekomstige informatievoorzieningen worden samen met externe deskundigen gerealiseerd.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geven wij inzicht in de huidige situatie van POPMUS, wij beschrijven de missie en de visie op de toekomst en beschrijven de kerntaken, onze doelgroepen, de omvang van het museum en een planning voor de komende tijd. In de daarop volgende paragrafen wordt het document ingeleid en samengevat en wordt het museum en het algemene museale beleid beschreven. In hoofdstuk 3 geven wij een uitgewerkte visie op de informatievoorzieningen. In hoofdstuk 4 wordt beschreven hoe het informatiebeleid in het museum zal worden belegd en verankerd. In hoofdstuk 5 tonen wij onze sterkte-zwakte analyse. In hoofdstuk 6 gaan wij in op de gewenste informatievoorzieningen, de doelgroepen, de toegankelijkheid van het museum en de collectie en de noodzaak van infrastructurele aanpassingen. In hoofdstuk 7 gaan wij in op het vervolgtraject dat als basis zal kunnen dienen voor ons toekomstig beleid. In hoofdstuk 8 gaan wij kort in op mogelijke samenwerkingsverbanden.

2. De instelling

2.1 Synopsis algemeen beleidsplan

2.1.1 Het Poppenspe(e)lmuseum

Stichting Het Poppenspe(e)lmuseum is in 1984 opgericht door museumdirecteur, conservator en poppenspeler Otto van der Mieden (1945), die in 1970 begon met verzamelen. Sinds 2001 is het Poppenspe(e)lmuseum een ‘geregistreerd museum’. Een jaar later krijgt het museum de ‘Kruijswijk Jansen Prijs’ voor de beste Gelderse erfgoedsite van 2002. Het museum ontvangt geen structurele subsidie en is het enige openbaar toegankelijke museum in Nederland over het poppen- en beeldend theater. De bezoekersaantallen stegen van de periode 1984 tot heden van < 5000 tot >10.000. Museumkaarthouders, leden van de Nederlandse Vereniging voor het Poppenspel (NVP) en leden van de Vereniging Rembrandt hebben gratis toegang tot het museum.

De poppentheatercollectie omvat een gevarieerde internationale collectie van wayangfiguren, hand-, stang-, stok- en trekpoppen, marionetten, schimmenspelen en schimfiguren uit Europa en Azië, papieren theatertjes, foto's, boeken, posters, prenten, decorstukken, theaterensceneringen, parafernalia en snuisterijen. Jaarlijks wisselende (en soms internationaal rondreizende) thematentoonstellingen belichten aspecten van het poppen- en figurespel. Verder worden er werken geëxposeerd van beeldende kunstenaars en fotografen die zich door het poppentheater lieten inspireren, zoals bijvoorbeeld Anton Corbijn, Jean Dulieu, Ed van der Elsen, Michaël Ferron, Roy Fisher en Ronald King (Engeland), Matthias en Martha Griebler (Oostenrijk), Mitsy Groenendijk, Teun Hocks, Dirkje Kuik, Bas Mariën, Erwin Olaf, Wouter van Riessen, Hetty Paërl, Marjo van den Boomen, Pipilotti Rist (Zwitserland), Henk Tas en Peter Vos – kunstenaars waarvan werk in het bezit van het museum is. De collectie vormt de basis voor talloze activiteiten binnen en buiten het museum. Voor jong en oud zijn er educatieve Poppenspe(e)lspoortochten door het museum. Onder het motto ‘Zelf eens proberen?’ worden bezoekers uitgenodigd om kennis te maken met de diverse poppenspelvarianten.

De bibliotheek omvat ongeveer zeventuizend titels van zowel Nederlands- als anderstalige werken en documentatie over onderwerpen op het gebied van het poppentheater en aanverwante kunsten. Door middel van meertalige zogenoemde ‘Poppenspe(e)lmuseum-pamfletten’, ‘Open doekjes’, onze ‘POPMUS-Nieuwsbrief/Newsletter’ en de realisatie en de uitgave van ‘Doepak’ – een educatief (vrouw)blad met heel veel illustraties en korte tekstblokjes voor jongeren en belangstellenden – wordt geattendeerd op activiteiten, exposities, uitgaven, bijzondere objecten, karakteristieke figuren en speciale gebeurtenissen in en rondom het museum. Veel van bovengenoemde uitgaven zijn via internet en als pdf te raadplegen maar ook in de museumwinkel verkrijgbaar.

In de museumwinkel is een ruim assortiment briefkaarten, poppenspelletjes, documentatie, lesbrieven, boeken en poppenkastpoppen op het gebied van het poppentheater verkrijgbaar.

POPMUS wil belangstellenden ook via het web informeren over de activiteiten van het museum en het (volks)poppentheater. Zodoende zijn er vijf websites gerealiseerd: een digitale folder over het museum, een digitaal informatie- en kenniscentrum – met een poppentheater-encyclopedie en de mogelijkheid tot het raadplegen van ons boekenbestand en onze nieuwste collectieaanwinsten, een speurspel voor de hoogste groepen van het basisonderwijs en anderen en een *subsite* op de website van Het Geheugen van Nederland. Via deze laatste site kunnen ongeveer vierduizend posters, prenten en foto's op het gebied van het poppenspel geraadpleegd worden.

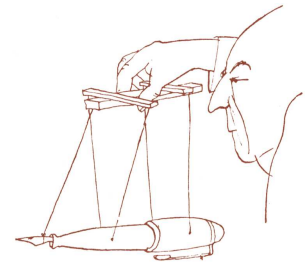
Websites Poppenspe(e)lmuseum: www.poppenspel.info, www.poppenspelmuseum.nl (viertalig), www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 (tweetalig), www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl (tweetalig) en www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs.

In augustus 2004 heeft een drietal erfgoedinstellingen het Instituut Collectie Nederland (ICN) opdracht gegeven door middel van een *quick scan* de mogelijkheden te onderzoeken tot realisering van een nationaal museum voor het poppen- en beeldend theater.

Ingevolge de gunstige uitkomst van het ICN-rapport (d.d. augustus 2004) hebben het TIN, het Historisch Museum Rotterdam (HMR) en POPMUS – inmiddels verenigd in de Stichting Museum voor het Poppenspel (SMP) – in 2005 besloten Bureau Berenschot een onderzoek te doen laten verrichten naar een concept voor – en haalbaarheid van – een nationaal museum voor het poppenspel. Het resultaat van het onderzoek is door Berenschot als volgt geformuleerd:

“In 2004 rijpte bij een viertal collectiebeheerders/eigenaren de wens om te komen tot een volwaardig nationaal museum. Het Historisch Museum te Rotterdam, dat tevens de collectie van de Stichting Poppenspel Collecties (SPC Dordrecht) Nederland in bruikleen heeft, het Theater Instituut Nederland (TIN Amsterdam) en het Poppenspe(e)lmuseum in Vorchten hebben hiertoe in 2005 een stichting opgericht. Gedurende het onderzoek heeft de Stichting Poppenspel Collecties zich hierbij gevoegd.”

Eind 2009 hebben de participanten besloten – na diverse vergeefse pogingen om gemeenten te interesseren voor de oprichting van een groot en nationaal museum over en voor het (inter)nationale poppen-theater – de gezamenlijke activiteiten voorlopig te laten rusten en de SMP op te heffen.

2.1.2 Missie

POPMUS heeft als missie: het verwerven, bewaren, beheren, conserveren, restaureren en tentoonstellen van het materieel en immaterieel erfgoed op het terrein van het poppen-, figuren- en objecttheater en het (doen) geven van voorstellingen en het realiseren van beeldend theater.

2.1.3 Visie

Poppen- en beeldend theater leent zich bij uitstek voor educatie; voorstellingen en bijzondere presentaties zijn daarbij onontbeerlijk. POPMUS beoogt een kennis- en informatiecentrum te zijn van het (inter)nationale poppentheater in al zijn verschijningsvormen. Een levende en historische collectie met uitgebreide documentatie over en van het poppen-, figuren- en objecttheater vormen de basis voor verschillende activiteiten die tot doel hebben de kennis van het fenomeen poppentheater te bevorderen. POPMUS is een dynamische erfgoedinstelling voor en over het (volks)poppen- en beeldend theater en daaraan gerelateerde kunsten, die vanuit haar stimulerende en bindende kracht een grote rol wil spelen in de Nederlandse poppentheaterwereld.

2.2 Kerntaken, overige taken

De vele activiteiten die POPMUS ontplooit, zijn gegroepeerd rond vijf hoofdtaken:

1. Zorg voor het erfgoed en het documenteren van de geschiedenis;
2. Exponeren van de collectie en het tonen van (reizende) thema-exposities, zowel nationaal als internationaal;
3. Toegang bieden tot de wereld van het poppentheater;
4. Informatie verschaffen en kennis verspreiden, nationaal en internationaal: zogenoemde vraagbaakfunctie;
5. Internationale contacten.

2.3 Expertise die de instelling levert

2.3.1 Zorg voor het erfgoed en het documenteren van de geschiedenis

POPMUS wil de geschiedenis van het Nederlandse en het internationale poppentheater – in alle bescheidenheid – in al zijn facetten tonen. Daartoe is het actief in het documenteren, archiveren en verzamelen van gegevens en objecten die betrekking hebben op de geschiedenis van het poppentheater in Nederland en daarbuiten. De collectie wordt zodanig bewaard dat deze redelijk tot goed toegankelijk is.

2.3.2 Toegang bieden tot de wereld van het theater

POPMUS vertelt de geschiedenis van het poppentheater met grote en kleine, luchtige en studieuze verhalen. Door gebeurtenissen, objecten uit de collectie, karakteristieke poppentheaterfiguren en het werk van poppentheatermakers in een context te plaatsen, beogen wij het begrip hiervoor te verduidelijken. Dat stimuleert de belangstelling voor het fenomeen poppentheater.

2.3.3 Informatie verschaffen en kennis verspreiden, nationaal en internationaal

POPMUS wil informatie verschaffen over het poppentheater in de ruimste zin van het woord, zowel nationaal als internationaal. Naast het werkelijke bezoek aan POPMUS (en het gebruik van het informatiecentrum en mediatheek) hebben ook onze websites een duidelijke functie bij de verspreiding van informatie. Incidenteel houden wij het (internationale) werkveld en andere belangstellenden middels een tweetalige POPMUS-Nieuwsbrief/Newsletter op de hoogte van onze activiteiten, exposities en publicaties. De Nieuwsbrief/Newsletter is als pdf beschikbaar op onze website www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl.

2.3.4 Internationale vertegenwoordiging en promotie

POPMUS bevordert waar mogelijk Nederlandse poppentheatermakers in hun internationale ambities d.m.v. het verstrekken van adressen. Ook voor buitenlandse belangstellenden (poppentheatermakers, musea over het poppenspel, onderzoekers etc.) wil POPMUS een informatiecentrum en vraagbaak zijn.

2.4 Doelgroepen

POPMUS is een erfgoedinstelling. Wij richten ons op alle in de poppen- en beeldend theater sector werkende amateurs en professionals maar uiteraard ook op andere belangstellenden. Wij beogen een zogenoemd *narratief* museum te zijn, ‘een museum waarin het verhaal centraal staat en waarin de collectie het verhaal ondersteunt’: een koppeling van educatie met recreatie. Het museum en het theater is daardoor een ontmoetingsplaats voor uiteenlopende doelgroepen: ‘gewone’ museum- en theaterbezoekers, toeristen, scholieren (basis- en voortgezet onderwijs), gezinnen, sociaal-culturele groepen (verenigingen), bedrijven, belangstellenden, liefhebbers en poppenspelers, maar ook een centrum waar professionals, wetenschappers, studenten en kunstenaars uit verschillende disciplines met elkaar én met het fenomeen poppenspel in contact kunnen komen.

Voor al onze doelgroepen verzamelen wij artefacten: onder meer bestaande uit programma-boekjes, paraferalia, affiches/posters, archieven, prenten, illustraties, tekeningen, schilderijen, foto's, video-, dvd- en audiomateriaal, poppentheaterfiguren en -ensceneringen, schimmen, papieren theaters, attributen, boeken, bladmuziek, (internationale) tijdschriften etc. Prioriteit in het verzamelbeleid was de afgelopen jaren en is in de toekomst vooral het uitbouwen van de bibliotheek, de prentencollectie, de wayangverzameling en het aanvaarden van schenkingen van archieven en figuren van Nederlandse poppentheatremakers. E.e.a. zal vaak in overleg met het TIN geschieden. Met het Nederlands Openluchtmuseum zijn in 2009 contacten gelegd betreffende het behoud en de collectieoverlappingsen van hun en onze papierentheatercollectie. Een grote collectie videobanden met (inter)nationale poppenspel-registraties ontvangt POPMUS eind 2009 van de afdeling Uitvoerende kunsten en Communicatie- en Informatiewetenschappen van de Universiteitsbibliotheek Utrecht.

2.5 Omvang organisatie

POPMUS is een zeer kleine organisatie met een marginale staf: directeur/conservator, bibliothecaresse (op oproepbasis), medewerker collectiebeheer, digitalisering en administratie (op oproepbasis) en incidentele hulpkrachten en vrijwilligers t.b.v. speciale activiteiten en werkzaamheden, zoals informatiespecialisten ten behoeve van de mediatheek, onderhoud websites, vertalingen, vormgeving, tentoonstellingsbouw en adviezen.

2.6 Benodigd budget gereserveerd voor de inzet van ICT

In de POPMUS-begroting 2010 is wederom een substantieel bedrag opgenomen voor onderhoud en vervanging van ICT-apparatuur voor zowel hard- als software en onderhoud van de websites. Nieuwe investeringen kunnen echter alleen gerealiseerd worden middels subsidies en of schenkingen, e.e.a. uiteraard altijd in overleg met het POPMUS-bestuur.

2.7 Beknopte planning komende periode

De komende twee jaar zal vooral in het teken staan van een reorganisatie van het museum (mogelijke herinrichting van het depot en de expositieruimtes), maar prioriteit heeft de intensivering op ICT-gebied die de afgelopen jaren al heeft plaatsgevonden en die wij graag willen voortzetten. Zoals in hoofdstukken 4 en 6 is te lezen, zullen na een hopelijke vernieuwing/vervanging van de database, de websites worden aangepakt. Gestreefd zal worden naar een content management systeem (CMS) voor de website www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl om de hierin opgenomen rubrieken ‘Pamfletten’, ‘Doepak’ en ‘Nieuws’ te beheren. Ook zal de mogelijkheid worden geboden de collectie te raadplegen.

Aandachtspunt zal verder zijn om de huidige websites, ondergebracht bij diverse hosting-bedrijven, samen te voegen tot één integrale website.

Een aantal websites (*www.poppenspel.info* – gemaakt door het bedrijf Trezorix, en de website van ‘Het Geheugen van Nederland’) kunnen sinds enige tijd niet meer bijgewerkt en/of verbeterd worden, waardoor de hierin opgenomen informatie verouderd en/of achterhaald en soms zelfs onjuist is. Met het oog op enkele achterstanden betreffende de collectiebeschrijving zal het belangrijk zijn om een aantal deelcollecties (boeken, wayang, poppen, prenten, posters en de Paulus de Boskabouter-verzameling) met voorrang te beschrijven, te fotograferen en te digitaliseren.

3. Visie op informatievoorziening

POPMUS rekent tot haar taak de totale collectie te registreren, te beschrijven, te fotograferen, te scannen en de objectgegevens zoveel als mogelijk is te ontsluiten. De digitale registratie van de POPMUS-collectie is voor ongeveer 50% gerealiseerd. Het bibliotheekbestand voor bijna 95%.

Digitalisering van de POPMUS-collectie maakt – internationale – uitwisseling van kennis en informatie mogelijk. Omdat informatie voldoende aanwezig is, maar voor velen moeilijk bereikbaar, wil POPMUS zoveel mogelijk objecten, bronnen en vooral hun onderlinge relaties door digitalisering – en de presentatie daarvan – aan een zo breed mogelijk publiek en op een publieksvriendelijke wijze toegankelijk maken en aanbieden. Zodoende is de collectie beter toegankelijk en zichtbaar en vergroot het de mogelijkheden voor onderzoek.

De POPMUS-websites en de thema-exposities geven door middel van diverse, onverwachte, prikkelende en creatieve invalshoeken gevarieerde achtergrondinformatie over de diverse poppenspeltechnieken, verschijningsvormen en de historie van het internationale poppentheater. Enkele exposities zijn zo gemaakt dat deze ook geschikt zijn om internationaal te ‘reizen’. De website-informatie en de expositie- en begeleidendeteksten zijn bijna altijd in het Nederlands, Frans, Duits en Engels. Er wordt rekening gehouden met culturele diversiteit.

POPMUS wil het samenhangende geheel laten zien van het cultureel-historische en (inter)nationale poppentheatererfgoed en dit aanbieden aan diverse doelgroepen. De museale attracties en de website moeten zich meer en meer ontwikkelen als een kenniscentrum voor en over het poppen- en beeldend theater. Educatie en kennisoverdracht zijn hierin zeer belangrijk.

POPMUS laat zich daarbij ook inspireren door kunstenaars, uitdagende denkers, kunst- en theaterkenners, wetenschappers en historici en heeft duidelijke ideeën en opvattingen over de maatschappelijke betekenis, plaats en rol van een museum voor en over het poppentheater in de wereld van vandaag en morgen. POPMUS wil daaraan een inspirerende vorm geven.

POPMUS vindt dat de aan te bieden kennis d.m.v. de websites, de exposities en het informatiecentrum geschikt moeten zijn voor zowel jongeren als voor ouderen, voor specialisten, scholieren, studenten, voor groepsbezoek – wel of niet in gezinsverband – en voor de toevallige passant. POPMUS wil niet alleen informatie over de individuele museale objecten aanbieden, maar vooral de context, m.a.w. de wortels van de objecten in de cultuur waaruit zij zijn voortgekomen.

Digitalisering van de collecties, maar vooral van de kennis over de objecten, hun onderlinge relaties en hun oorspronkelijke culturele context is de basis voor een intensieve vorm van kennisoverdracht aan alle doelgroepen buiten de beperkingen van bereikbaarheid en openingstijden. Bovendien verdient het specifieke speelse, archetypische en artistieke karakter van het erfgoed een aanpak die in veel gevallen haaks staat op standaard museale presentatiepraktijken en die pas tot zijn recht komt in multimediale en interactieve omgevingen. Deze alternatieve presentatievormen zijn pas mogelijk na een verregaande en diepgaande digitalisering van onze collectie en het gebruik van contextuele kennis.

In ons Beleidsplan 2005-2010 is een aantal onderwerpen/aandachtspunten opgenomen die de basis vormen van het informatie- en digitaliseringsplan:

- veel aandacht voor ontsluiting en zichtbaarheid van de collectie en informatie;
- integrale aanpak van het presentatiebeleid;
- verdere digitalisering van de collectie;
- ontwikkeling van een nieuwe database;
- ontwikkeling en realisatie digitaal poppentheater-abc (poppentheaterencyclopedie);
- ontsluiting van de database via internet;
- mogelijkheid om publicaties en documentatie te bestellen en reacties te geven via onze website(s);
- overzicht van onze theater- en bibliotheekcollectie en Links naar andere websites;
- nieuw content management systeem;
- samenwerking met collega instellingen en organisaties;
- streven naar deelname aan nationale en internationale netwerken;
- informatie voor buitenlandse belangstellenden.

Het bovenstaande heeft voor het informatiebeleid en ICT ingrijpende gevolgen die in het onderhavige informatie- en digitaliseringsplan zullen worden uitgewerkt.

Een van de hoofddoelstellingen van POPMUS is om zoveel mogelijk gebruikers van het informatiecentrum optimaal ter plekke en op afstand te kunnen bedienen. Nieuwe media als websites, elektronische netwerken en web 2.0 kunnen veel meer dan nu bijdragen aan de zichtbaarheid en toegankelijkheid van POPMUS. Gebruikers moeten waar mogelijk via het web de producten en diensten van POPMUS af kunnen nemen. Aan de ene kant kan dit mogelijk leiden tot minder fysiek bezoek (N.B. Onderzoek van o.a. het Sociaal Cultureel Planbureau heeft overigens aangetoond dat webpresentaties bijv. in de vorm van het tonen van de museale collectie niet leidt tot minder fysiek bezoek.), maar anderzijds zal het de bekendheid met POPMUS vergroten en zal de behoefte toenemen om het museum ‘met eigen ogen te zien’.

Concrete plannen om bovenstaande doelstellingen te realiseren, zijn bijvoorbeeld:

- Virtuele tentoonstelling(en), die niet alleen een bijproduct van fysieke tentoonstellingen zijn;
- Vervolmaking van ons poppentheater-abc als laagdrempelige presentatie voor belangstellenden;
- Publicaties van meertalige ‘Poppenspe(e)lmuseumpamfletten’, ‘Doepak’ en de ‘POPMUS-Nieuwsbrief/Newsletter’;
- Vervanging van de subsites die specifieke bezoekersgroepen bedienen en integreren in een centrale website, die zal worden gevoed vanuit één centrale theaterdatabase;
- Meer ruimte voor interactie met de gebruiker en voor feedback, en faciliteren van nieuws voor zover dat zinvol is voor de kerntaken en doelgroepen van POPMUS.

3.1 Samenwerking

Om kennis te delen over de bovenstaande onderwerpen participeert POPMUS in de Stichting Contact Theater Collecties (SCTC)* waarin o.a. ook het TIN participeert, in de Sectie Informatieverzorging Musea (Simin) in Nederland van de Nederlandse Museumvereniging (NMV) en in het Museaal Inventarisatie Project (MUSIP) dat in beheer is bij het Landelijk Contact van Museumconsulenten. Daarnaast participeert POPMUS ook in activiteiten van de Nederlandse Vereniging voor het Poppenspel (NVP), het Gelders Erfgoed – het consulentenschap voor erfgoed, musea en geschiedbeoefening in de provincie Gelderland en de NMV.

Internationaal onderhouden wij contacten met informatienetwerken, zoals Société internationale des Bibliothèques et des Musées des Arts du Spectacle (SIBMAS), Het Firmament, het expertisecentrum voor het figuren-, poppen- en objectentheater erfgoed te Mechelen (Vlaanderen) en is POPMUS lid van de Union Internationale de la Marionnette (UNIMA - wereldorganisatie van en over het poppentheater).

* De stichting is in 1973 opgericht met als doel de uitwisseling van kennis en ervaring tussen de verschillende collecties te bevorderen. Andere deelnemende instellingen zijn: de bibliotheken van theater- en regieopleidingen in Amsterdam, Arnhem, Maastricht, Rotterdam, Tilburg en Zwolle, de onderzoekscollecties van de faculteiten theaterwetenschap van de universiteiten van Amsterdam, Utrecht en Leiden, de bibliotheken van koepelorganisaties op theatergebied – zowel voor de professionele als de amateurwereld – en gespecialiseerde collecties op het gebied van poppenspel, mime en dans. De samenwerking heeft onder meer geresulteerd in een theaterthesaurus, die door een vaste werkgroep wordt onderhouden.

4. Beschrijving van de huidige informatievoorziening

Het applicatielandschap van POPMUS ziet er momenteel als volgt uit:

- Websites (5 x voor diverse doelgroepen)
- Databases (Adlib)
- Elektronische netwerken
- Digitale bestanden (tekst-, geluid- en beelddocumenten, bibliotheek, afbeeldingen, affiches/posters, bladmuziek, videoregistraties, tapes en dvd's betreffende het internationale poppenspel, etc.).

Uit de inventarisatie blijkt dat de bestaande systemen een onvoldoende basis zijn voor de hierboven geformuleerde ambitie. Het streven van POPMUS is concrete stappen te zetten ter verbetering van de knelpunten en ontwikkelingen in de toekomst, met een tijdsplan van 2009 tot en met 2011, met als doelgroep medewerkers van POPMUS en last but not least onze fysieke en virtuele bezoekers.

Uit een analyse van de diensten en producten van POPMUS treedt een uitgebreid aanbod naar voren. Hiervan is een belangrijk onderdeel de informatieverschaffing.

In de hieronder nader uitgewerkte situatieschets en doelen wordt vooral de nadruk gelegd op informatiediensten en producten die gebruik maken van nieuwe media – de website(s) en de Adlib-database.

POPMUS gebruikte voor de verzameling en opslag van haar data over poppentheater in Nederland en daarbuiten eerst IMC-Modules en sinds eind jaren tachtig een Adlib-database. Zoals hierboven beschreven, is deze database sinds de invoering niet structureel aangepast op basis van nieuwe inzichten en veranderderde functionaliteitseisen. De data zijn wel in een geoptimaliseerde indeling ingevoerd en bewaard, maar de toegankelijkheid en de mate van integratie van de data is tot op heden sterk beperkt gebleven. In de tussentijd is het web een grotere rol gaan spelen in de informatievoorziening van instellingen. Deze beperkte mogelijkheid van het toegankelijk maken van de database staat op gespannen voet met de doelstellingen voor de internetsite van POPMUS.

Alle applicaties binnen POPMUS draaien in een Microsoft/Windows omgeving. De websites inclusief subsites worden extern gehost.

4.1 De database

Voor het invoeren en beheren van content, het controleren van de kwaliteit en het bijhouden en up to date houden van deze content had POPMUS sinds de start met de IMC- en later de Adlib-database hiervoor twee medewerkers op oproepbasis beschikbaar. Zij houden zich bezig met het invoeren van relevante informatie (voornamelijk werkzaamheden t.b.v. de bibliotheek en digitalisering van onze prenten- en fotocollectie en het bijhouden van de bibliotheek- en de algemene museumsite en registreren van documentatie, video's, dvd- en geluidsbestanden). Extern schakelen wij een applicatiebeheerder in voor het (technische) onderhoud aan de database van de bibliotheeksite (www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl).

4.2 De websites

POPMUS heeft sinds 2000 en enkele jaren hierna diverse (sub)websites gerealiseerd die inmiddels de verschillende generaties van statische site en interactieve kennisbron heeft doorlopen. Naast de centrale site (www.poppenspelmuseum.nl) zijn er voor diverse doelgroepen verschillende subsites ontstaan (zoals hiervoor al eerder vermeld). Momenteel hebben wij een sterke behoefte om alle content van subsites weer onder te brengen in één geïntegreerde centrale site-database waarin alle informatie te vinden is over POPMUS en haar informatiebronnen. De websites maken gebruik van een aantal maatwerk database-applicaties, waardoor het mogelijk is bijvoorbeeld een lijst van Trefwoorden, Nieuws - met een tweetalige nieuwsbrief als pdf - over o.a. de collectieaanwinsten, het bibliotheekbestand, overzicht van Pamfletten en Doepak, Links, Contact, Prent van de maand en informatie over de thema-exposities te publiceren. Voor het beheer van de websites wordt gebruik gemaakt van een webredacteur, content-ontwikkelaar en een webmaster. Daarnaast draagt de directeur-conservator bij tot het ontwikkelen van content voor de website(s). In de afgelopen 8 jaar is het sitebezoek gestegen van ongeveer 1000 in 2000 naar ongeveer 10.000 in 2009 – een vertienvoudiging van het aantal virtuele bezoeken.

4.3 Integratie

De integratie van een nieuwe Adlib-database en (het mogelijk) vervangen door een nieuw en op maat geschreven collectiebeheersysteem binnen de webpresentaties van POPMUS heeft momenteel hoge prioriteit binnen deze ontwikkeling. Alle over de afgelopen 25 jaren (en eerder: sedert 1971) verzamelde informatie over het poppentheater en (die nog niet) in de Adlib-database zijn opgeslagen, zijn van groot belang voor iedereen die werkt in het poppentheater, onderzoek doet naar theater of erin geïnteresseerd is. Daarom is een speerpunt in het beleid van POPMUS het online toegankelijk presenteren van de poppentheaterdatabase: een poppentheaterencyclopedie (zie ook hoofdstuk 6).

5. Sterkte-zwakte analyse

Sterkte
1. Kenniscentrum op het gebied van het (inter)nationale poppen- en beeldend theater.
2. Samenwerkingsverband met SCTC en TIN.
3. Internationaal toegankelijke en informatieve websites. Bibliotheek ook toegankelijk via internet.
4. Beschikbaarstelling van een groot corpus van geïllustreerde en meertalige tekstdocumenten.
5. Verrassende invalshoeken betreffende onderwerpkeuze exposities.
6. Knus en intiem museum.
7. Thema-exposities zijn prikkelend en taboe doorbrekend.
8. Vernieuwende presentatievormen (multimedia).
9. Inspirerend: creatief omgaan met de beperkte middelen die voorhanden zijn.
10. Locatie: 'de achtertuin van het westen!'
11. Incidenteel laagdrempelig.
12. Specialistisch en informatief. Inzicht in de historie van het poppen- en beeldend theater.
13. (Inter)nationale contacten met o.a. erfgoedinstellingen op het gebied van het poppentheater en contacten met uitvoerende kunstenaars.
14. Gevarieerde collectie op het gebied van het internationale poppentheater en aanverwante kunsten (beeldende kunst).
15. Relatief hoog aantal (gemotiveerde) museumkaartbezoekers.
16. Elitair.

Zwakte
1. Te weinig tot geen aanbod van poppentheatervoorstellingen en/of andere presentatievormen gerelateerd aan het poppentheater, zoals bijv. muziekkuitvoeringen, lezingen, demonstraties en cursusactiviteiten.
2. Te weinig tot geen vrijwilligers.
3. Uitstraling pand en te beperkte huisvesting voor exposities, theater, optredens, depot, bibliotheek, infocentrum, kantoor, vergader- en ontmoetingsruimte en werkplaats.
4. Exposities incidenteel te hoogdrempelig.
5. Onvoldoende instroom toegangsgelden.
6. Geen structurele subsidies. Incidenteel projectsubsidies.
7. Onvoldoende steun tot geen medewerking gemeente Heerde.
8. Unieke locatie (platteland).
9. Beperkt openbaar vervoer.

10. Onvoldoende en moeizame samenwerkingsverbanden met o.a. erfgoedinstellingen op het gebied van het poppentheater.
11. Bestuur POPMUS niet afkomstig uit de regio.
12. Gehanteerde prijs/kwaliteitsverhouding.
13. Elitair.

Kansen
1. Samenwerkingsverband met TIN, Speelgoedmuseum Deventer en Openluchtmuseum Arnhem (papierentheatercollectie).
2. Ontwikkeling van meer digitale educatieve programma's voor het onderwijs e.a.
3. Op termijn nieuwe huisvesting te Deventer.
4. Stimuleren van belangstelling voor het poppen- en beeldend theater, de historie en de toekomst.

5.1 Knelpunten

Zoals al eerder opgemerkt – en om beter zicht te krijgen op de cultuurhistorische waarde van de in Nederland aanwezige poppentheatercollecties – hebben o.a. het TIN en POPMUS in 2004 het ICN benaderd met het verzoek hiernaar een onderzoek te doen. Dit resulteerde in het rapport ‘De pop, de kast, de speler en het spel. Een quick scan van poppenspelcollecties in Nederland.’ Uit dit onderzoek blijkt ondermeer dat de collectie van POPMUS een rijk en divers overzicht van de geschiedenis en de ontwikkeling van het (inter)nationale, westerse en niet-westerse, poppen- en figurentheater – waarin de verschillende stromingen en poppen-speltechnieken goed vertegenwoordigd zijn, omvat. Het ICN beoordeelde de presentatie-potentie van de collectie(s) als hoog en ziet duidelijk nieuwe perspectieven op het gebied van educatie, onderzoek (en poppentheater).

Edoch, wij realiseren ons terdege dat de huidige en in ons bezit zijnde software applicaties en de bovenstaande ambities – en de prijzende woorden in de ICN-quickscan – toch onvoldoende zijn.

De Adlib-database (Adlib Museum Standaard 2.0.1), onze subsite bij ‘Het Geheugen van Nederland’ en de ‘Trezorixwebsite’ (gerealiseerd dankzij een substantiële subsidie van o.a. de Mondriaan Stichting, Prins Bernhard Cultuurfonds, Provincie Gelderland, DEN en het VSBfonds) is een ongelukkige combinatie geworden van de nadelen van (gedeeltelijk en zeer kostbaar) maatwerk en een standaardpakket, zonder de voordelen van beide. Beter is – om de gehele actuele collectie en de aan te bieden rijk geïllustreerde tekstdocumenten op internet te raadplegen – de verouderde Adlib-software en de Trezorix site te vervangen door een nieuw, op maat te schrijven, collectiebeheersysteem die automatisch gesynchroniseerd wordt met de database op internet. Onderzocht zal worden of in de toekomst aanhaken bij het nieuwe collectieinformatiesysteem van het TIN zinvol zal zijn. Vele POPMUS-pogingen hiertoe in het verleden hebben door de vele veranderingen in het TIN de afgelopen jaren niet tot een bevredigend resultaat geleid.

Te verrichten werkzaamheden: conversie huidige database en samenvoegen databases van de andere websites, aanpak website en aanpassen en uitbreiden zoekgedeelte t.b.v. de gehele collectie, conversie 3637 pagina's Geheugen van Nederland naar nieuwe layout en database, conversie en aanschaf databasedump van Trezorix.

Omdat onze oude Adlib-database en de Trezorixwebsite – met hierin opgenomen een Theaterthesaurus gerealiseerd door de SCTC – niet meer optimaal voldoet, zijn er binnen het POPMUS te veel losse databases ontstaan en enkele subsites met eigen databases en contentbronnen, met als gevolg versnippering van gegevens en een slecht overzicht over status van content. In de nieuwe opzet zal het aantal aparte databases sterk gaan afnemen en zelfs verdwijnen. Er zal een strakke procedure komen voor een eenduidige invoer van nieuwe of gewijzigde gegevens.

Maatwerk zal uit Adlib worden gehaald. De database van Adlib moet onafhankelijk zijn van de wijze waarop content gepubliceerd wordt. Daarnaast zal een aanpassing van de Adlib-database en de realisering van een nieuw collectiebeheersysteem leiden tot een betere uitwisselbaarheid van de data – onder andere door de op open standaarden gebaseerde datastructuur – en zo tot meer mogelijkheden tot integratie van onze poppentheaterdata met andere erfgoeddata in Nederland (zie opmerking betreffende TIN op de vorige pagina) en misschien zelfs internationaal.

De bovenstaande vernieuwingen willen wij uitwerken in de vorm van een aantal projecten (zie hoofdstuk 6) die gerealiseerd gaan worden in de jaren 2009 t/m 2011. Dit vergt een consequente, gestructureerde en projectmatige aanpak.

5.2 Uitdagingen en mogelijke knelpunten informatievoorziening

Uit de analyse van de huidige systemen voor informatievoorziening bleek op verschillende punten problemen te zijn ontstaan. Daarbij waren twee domeinen te onderscheiden:

- A. Adlib en website: alle problemen die te maken hebben met de informatie in de Adlib-database, de toegankelijkheid daarvan, de informatie in de website en de integratie, en ...
- B. Organisatie en Doelgroepen: alle problemen die ontstaan door niet goed afgestemde organisatie van de processen voor content ontwikkeling, doelgroeponderscheid en -benadering en andere zaken.

Deze problemen hebben betrekking op zowel de manier waarop informatie wordt verzameld en ingevoerd als op de manier waarop bezoekers toegang hebben tot die informatie.

Hieronder volgt een korte samenvatting van de belangrijkste knelpunten die naar voren komen.

A. Adlib en website:

- Er zit in de Adlib-applicatie te veel maatwerk wat tot gevolg heeft dat de data niet goed toegankelijk is, en POPMUS bij nieuwe versies van de applicatie niet mee kan gaan in de ontwikkeling.
- De integratie van data uit de Adlib-database in de websites is nihil, waardoor wij en onze bezoekers uit verschillende bronnen informatie bij elkaar moeten zoeken.
- De opzet van de websites is niet optimaal afgestemd op de doelgroepen van POPMUS. Dit komt mede door een onduidelijk beeld bij POPMUS welke doelgroepen er worden onderscheiden voor de verschillende producten en diensten die POPMUS kan leveren.
- De invoer van data gebeurt te incidenteel en wordt gerealiseerd door te weinig voorhanden zijnde medewerkers. Hierdoor ontstaan omissies.

B. Organisatie en doelgroepen:

- Er bestaat onduidelijkheid over de verschillende doelgroepen in relatie tot de verschillende diensten van POPMUS. Dit leidt o.a. tot onduidelijk gestructureerde websites.
- Er is (nog) geen goede afstemming van content-invoer.
- Door de brede taakstelling maar onvoldoende financiële middelen (lees menskracht) van POPMUS komt een goede communicatie van het imago van POPMUS in het gedrang.
- Er bestaat geen goed systeem voor het meten en volgen van de klanten en bezoekers van het POPMUS. Dit leidt onder meer tot problemen met analyse van bezoekerscijfers, impact van POPMUS-producten en opzetten van een gericht informatiebeleid.

Uit de analyse van het huidige informatiebeleid komt een aantal verbeterpunten naar voren voor de website, de Adlib-database en voor de organisatie. Deze verbeterpunten worden nader uitgewerkt in hoofdstuk 6.

6. Uitwerking gewenste informatievoorziening

- Websites vernieuwen en/of samenvoegen tot één algemene en meertalige site.
- Geheel ontsluiten collectie door digitalisering en bestanden toegankelijk maken.
- Actief zoeken naar sponsoring, fondsenwerving en subsidiemogelijkheden.
- Meer betrekken van 'Vrienden van het Poppenspe(e)lmuseum' in het beleid en de activiteiten.
- Werven van vrijwilligers.
- Schoolbezoek stimuleren d.m.v. samenwerking met KIKC - Kei In Kunst en Cultuur, cultuurmakelaar van de gemeenten Epe, Heerde en Hattem uitgaande van de Stichting Steunpunt Kunst en Cultuur Noord Veluwe.

6.1 Data die de informatievoorziening levert

- Websites: te raadplegen door diverse doelgroepen, waaronder wetenschappers, belangstellenden, scholieren en dagjesmensen.
- Website is gelinkt naar Het Geheugen van Nederland en Musip en vice versa.
- Multimediaprojecten, waaronder een touch screen in het museum.
- Samenwerking met SCTC, TIN en derden.
- Content invoeren en beter benutten;
- Bezoekers eventueel de mogelijkheid geven om content aan te vullen;
- Bewaken huisstijl;
- Bewaken van het 'merk' POPMUS: collectie optimaal ontsluiten voor een breed publiek.
- POPMUS is een dienstverlenende erfgoedinstelling met betrekking tot educatie, internationale poppentheatercultuur en toerisme;
- Bewaken van kwaliteit;
- Virtuele tentoonstellingen zijn een zelfstandig product en niet alleen een bijproduct van een fysieke tentoonstelling: beleid uitwerken en doelgroepen vaststellen;
- Communicatie verbeteren;
- (Bij)scholing van POPMUS medewerkers over nieuwe media en bijhouden kennis door bezoek/deelname aan relevante platformen;
- Beter doelgroepenbeleid, keuzes maken, prioriteiten;
- Meten, evalueren en onderzoek.

6.2 Doelgroepen

Doelgroepen die het museum wil bereiken zijn:

1. De oudere kapitaalkrachtige 50 plusser.
2. Gezinnen.
3. Schooljeugd in schoolverband zowel regionaal als lokaal
4. Studenten.
5. Onderzoekers en wetenschappers.
6. Groepen (kinderpartijtjes, verenigingen etc.).
7. Toevallige passanten.
8. Toeristen.
9. Virtuele bezoekers.

6.3 Toegankelijkheid

Het digitale Poppenspe(e)lmuseuminformatiecentrum moet in principe door een breed publiek gebruikt kunnen worden om informatie over de collectie, de bibliotheek en kennis over de poppentheatercultuur met het daarbij behorende materiële en immateriële erfgoed te zoeken en te vinden. Tijdens de uitvoering van onze vorige digitaliseringsprojecten zijn nieuwe inzichten en vragen gerezen die gedurende de looptijd van deze projecten niet voldoende aan de orde gesteld konden worden.

Die inzichten en vragen gelden niet alleen voor het digitale kennis- en informatiecentrum van POPMUS maar spelen overall een rol waar musea met hun gedigitaliseerde erfgoedinformatie een plaats willen gaan innemen in een kennisnetwerk en een kennisinfrastructuur. POPMUS is, dankzij de geringe omvang van collectie en organisatie, naar ons idee een ideale experimenteermogelijkheid. Het ligt daarom in de lijn der verwachting dat wij opnieuw een aanvraag bij diverse fondsen zullen overwegen om de volgende noodzakelijke stap te zetten: het verdiepen van de aangeboden kennis en het ontwikkelen van een interface die voor verschillende gebruikersgroepen een optimale interactie met die kennis mogelijk maakt.

6.4 Aard van de informatievoorziening

6.4.1 Verbetering/vernieuwing informatiediensten

Op basis van het beleidsplan van POPMUS is een aantal verbeterpunten vastgesteld. Deze verbeterpunten worden hieronder puntsgewijs neergezet en daarna uitgewerkt in een aantal concrete projecten. Een en ander is wel afhankelijk van het feit of een ontwikkelingsprojectaanvraag bij SenterNovem en/of andere fondsen in de toekomst gehonoreerd zal worden.

Verbeterpunten:

- Adlib: nieuw te realiseren collectiebeheersysteem en de website.
- Bezoekers waar mogelijk optimaal op afstand bedienen (bijv. Poppenspe(e)lmuseuminformatiecentrum/mediatheek).
- Digitale bestanden digitaal opslaan: Adlib en/of het op maat te schrijven collectiebeheersysteem verbeteren/realiseren en procedures hiervoor maken. In de huidige situatie worden digitale bestanden bijna altijd afgedrukt en zodoende ook bewaard.
- Agenda en nieuws(brief) op de site en zoveel mogelijk faciliterend.
- Auteursrechten: afbeeldingen e.d. waarvan men vermoedt dat publicatie geen problemen zal veroorzaken publiceren (en indien zonodig achteraf eraf halen).

- Website waar zinvol en relevant ook in het Engels aanbieden (en basisinformatie eveneens in het Duits en het Frans).
- Poppentheater-abc en poppentheaterencyclopedie krijgen een hoge prioriteit: doel en opzet nog beter communiceren met onze fysieke en virtuele bezoekers.
- Onderwijspakketten zullen deels online (zie www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs) en in de vorm van downloads beschikbaar worden gesteld.
- Site moet gevoed worden vanuit één database: ontwikkeling en implementatie van nieuwe website.
- Een gebruikers vriendelijke zoekfunctie op de nieuwe site, d.w.z. flexibel (vergelijkbaar met zoekmachine Google). N.B. De huidige trezorixzoekfunctie is niet meer werkbaar op de site www.poppenspel.info.
- Toegankelijk maken van 3000 objectbeschrijvingen volgens een set basisvelden van Adlib die overeenkomt met de (oude) structuur van de Historische Voorwerpkaart (HVK) inclusief een aantal relevante toevoegingen, zoals associatieve en iconografische gegevens.
- Beeldmateriaal verbeteren en laten aansluiten op de kwaliteitseisen/specificaties van 'Het Geheugen van Nederland/Digitaal Erfgoed Nederland (DEN)' (TIFF, 300 dpi, A3 formaat).
- Inhalen van achterstand beschrijven poppen-, foto-, wayang-, prenten-, poster- en diacollectie.
- Van de voorwerpen, documentatie en prenten waarvan nog geen beeldmateriaal beschikbaar is, zal op locatie een scan of een foto worden gemaakt en in de Adlibdatabase worden ingevoerd.
- Ontwikkelen en opstellen van een meerjarenplan van aanpak.

6.4.2 Werkzaamheden

1. Fotograferen, scannen en beschrijven van de prenten, briefkaarten, posters-, foto- en diacollectie.
2. Fotograferen, digitaliseren, scannen en beschrijven van papieren theaters en prenten.
3. Fotograferen, digitaliseren, scannen en beschrijven van de poppen (in diverse poppenspel-technieken) en wayangcollectie (wayang golek en wayang kulit etc. + accessoires), trekpoppencollectie (prenten en figuren), Chinese schimmen en poppen, en de Paulus de Boskabouterverzameling (figuren, prenten etc.).
4. Fotograferen, digitaliseren, scannen van het voorplat (of een andere unieke afbeelding) van de bijna zeventuizend omvattende internationale (antiquarische) theaterbibliotheek en diverse kunstenaarsboeken.
5. Omzetten van video- en geluidsbanden naar dvd en cd.
6. Scannen van het knipselarchief (vanaf 1970).
7. Beschrijven van de tijdschriftencollectie.
8. Realiseren van een door de museummedewerkers zelf te gebruiken CMS t.b.v. één allesomvattende website.

6.5 Noodzaak van infrastructurele aanpassingen

6.5.1 Voorstel van projecten

Hieronder zijn de verbeterpunten vertaald in een aantal projecten voor 2009 en 2010, met een uitloop naar 2011. Voor elk project is opgezet wat de doelstelling is en wat de planning is.

- A Adlib: verbetering Adlib applicatie en realisatie nieuwe database. Wij proberen waar mogelijk de standaarden aan te houden met oog op toekomstige conversies.
- B Collectie: publiceren van de poppentheatercollectie en het boekenbestand op het web.
- C Integratie websites.
- D Poppentheater-abc en poppentheaterencyclopedie: aanvulling met 'Poppenspe(e)lmuseumpamfletten', 'Doepak' en 'POPMUS-Nieuwsbrief/Newsletter'.
- E CMS: content management systeem voor nieuwe website.
- F Poppenspe(e)lmuseummediatheek raadpleegbaar via de website.
- G Ontwikkeling/veranderen/realisering website www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl en rekening houden met web 2.0 en 3.0 (semantisch web).
- H Mogelijk maken om digitale bestanden in de nieuwe database op te slaan.
- I Virtuele tentoonstellingen: prent van de maand.

Van de projecten A t/m I zijn B, D en E in ontwikkeling en/of inmiddels opgestart.

Beoogde resultaten:

Invoering van de (voor)laatste versie van Adlib per medio 2010. Dit betreft Adlib zonder maatwerk. Noot: de voorlaatste versie verdient soms de voorkeur, omdat de allernieuwste versies nogal eens kinderziektes hebben. Overwogen word om ons te verdiepen in de voordelen die Adlib 4.2 nu voor ons kan hebben.

Periode en duur van het project:

Het streven is om de projecten medio 2012 af te ronden.

Huidige status:

Projecten worden gestart begin 2010. Een beperkt aantal deelcollecties moeten nog beschreven, gescand en/of gefotografeerd en gedigitaliseerd worden. Vormgeving nieuwe website en de nieuwe lay-out voor onze webpresentaties is in handen van de directeur-conservator van POPMUS met medewerking van AMI computers te Epe en derden.

Verwachte afronding van het project is mede afhankelijk van toezegging subsidies.

6.5.2 Poppentheater-abc en -encyclopedie

Korte omschrijving:

Het doel van het poppentheater-abc en de -encyclopedie is om een laagdrempelige presentatie te bieden van gebundelde informatie uit onze database en kenniscentrum om bezoekers zo optimaal mogelijk op afstand te bedienen (vraagbaakfunctie).

Periode en duur van het project:

Gedeeltelijke realisatie al medio 2003, projectresultaat eind 2011.

6.5.3 Contentmanagementsysteem

Korte omschrijving:

Doelstellingen: CMS realiseren t.b.v. Pamfletten, Nieuws, Doepak, Open doekjes, Collectie en POPMUS-Nieuwsbrief/Newsletter.

Periode en duur van het project:

Start begin 2010, realisatie 2012.

Huidige status:

Project is gestart begin 2009. Na een inventarisatie van de eisen en voorwaarden waaraan het CMS moet voldoen is een geschikte externe partij gezocht voor de implementatie. Gekozen is voor een open source CMS, geschreven door AMI computers te Epe.

Verwachte oplevering begin 2010.

6.5.4 Website ontwikkeling

Korte omschrijving:

Doelstellingen: Agenda en nieuws op de site om bezoek naar de POPMUS-site te genereren.

Waar zinvol en relevant ook Engelse taal (en Frans en Duits) op POPMUS-website

Nieuwe zoekfunctie.

Periode en duur van het project:

2009 tot en met 2011.

7. Vervolgtraject, stappen t.b.v. digitaliseringsplan

7.1 Website, lemma's en artikelen

- Ontwikkelen van een website gericht op kennisoverdracht en toegang tot bronnen;
- Schrijven en aanbieden van extra teksten (Open doekjes, Doepak, Pamfletten en POPMUS-Nieuwsbrief/Newsletter);
- Schrijven en ontsluiten van 300 artikelen (lemma's, inleidingen);
- Toegankelijk maken van de resterende 1500 titelbeschrijvingen (ISBD-structuur) van de museumbibliotheek;
- Beschikbaar maken van thesauri en referentielijsten die de interne en externe inhoudelijke consistentie van het systeem moeten garanderen;
- Ontwikkelen van een systeem voor zelfstandig sitebeheer, waarin objectregistratie volgens de HVK binnen de applicatie Adlib Museum Standaard 2.0.1 en het inhoudelijk markeren van teksten (XML) en het ontsluiten van aanwezig en nog toe te voegen materiaal mogelijk zijn;
- Presentatie van de site, vormgeving, integratie met de bestaande museumsite *www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl*;
- Enkele open doekjes en pamfletten moeten ten behoeve van het gebruik op internet herschreven worden en samengevoegd. Een deel van de teksten is uiteindelijk opgenomen als lemma. De tekstdocumenten zijn artikelen die bepaalde achtergronden, thema's en fenomenen binnen de poppentheatercultuur nader belichten. In de context van het 'fysieke' museum ontlenen ze hun naam aan de verschillende wijzen waarop de inhoud gepresenteerd wordt. Binnen de website manifesteren ze zich als artikelen, langer dan de encyclopedische, alfabetisch geordende lemma's rond welke de site georganiseerd is. De open doekjes, Doepak, de Pamfletten en de Nieuwsbrief worden nu gebruikt of kunnen gebruikt worden als eerste aanknopingspunt bij de kennismaking met de poppentheatercultuur.

Bij het binnenkomen op bijvoorbeeld de 'Trezorixinformatiesite' zijn korte vermeldingen en karakteristieke, bij een bepaald thema behorende afbeelding het eerste dat de bezoeker tegenkomt.

- De documenten geven voor diverse leeftijdscategorieën achtergrondinformatie en moeten na enige navigatie ontdekt (kunnen) worden.

7.2 Open doekjes

De open doekjes zijn onderverdeeld in een zestal thema's:

- Een bijzondere poppenprent;
- Fotografie;
- Karakteristieke (poppenkast)figuren en personen;
- Poppenspeltechnieken;
- Volkspoppenspel;
- Woord- en begrippedefinities.

7.3 Trezorixsite (voorheen) en www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl

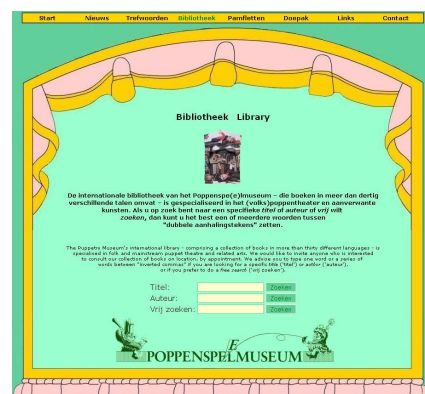
Een groot gedeelte van het schrijven van de lemma's is voltooid en is alfabetisch gerangschikt ontsloten (het poppentheater-abc) op de POPMUS-sites. Er zal een aanvulling moeten plaatsvinden. Per lemma wordt een onderwerp behandeld. De lemma's zijn voorzien van een illustratie. Binnen de lemma's zijn trefwoorden gemarkeerd en doorgelinkt naar andere lemma's binnen het *abc*. Indien de illustratie afkomstig is uit de bibliotheek of de collectie kon direct naar de betreffende titel- of objectbeschrijving doorgeklikt worden.

De site is bedoeld om een breed publiek te informeren over de collectie, de bibliotheek van het museum en over het poppentheater – met het daarbij behorende materiële en immateriële erfgoed. De site – die is opgebouwd uit een grote verzameling tekstdocumenten rond de thematiek van de poppentheatercultuur, geflankeerd door de collectie- en de bibliotheekdatabase – ontleent zijn kracht vooral aan het tekstcorpus en de vele afbeeldingen. De teksten vormen een 'poppentheaterencyclopedie'. De website is gebouwd in XML waardoor een heldere structuur aangebracht kon worden in de veelheid aan informatie.

Het CMS wordt niet meer door de ontwikkelaar ondersteund. Het verkrijgen van de XML-structuren met de daarin opgeslagen data heeft de hoogste prioriteit.

7.4 Toegankelijk maken van ongeveer 7000 titelbeschrijvingen (ISBD-structuur) van de museumbibliotheek

Dit onderdeel van het project is bijna afgerond. Uiteindelijk zijn ongeveer 5687 titelbeschrijvingen opgenomen. De gehele bibliotheek van het museum is/was via een eenvoudige zoekinterface ontsloten. Binnen de velden 'titel', 'auteur', 'trefwoord' en 'taal' konden de bezoekers naar boeken, of tijdschriftartikelen zoeken. Met het veld 'vrij zoeken' kon in alle velden tegelijk worden gezocht. Het betrof hier een *query-by-example* zoekfunctionaliteit. In de huidige site www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl kan nu alleen gezocht worden op 'Titel', 'Auteur' en 'Vrij zoeken'.

7.5 Collectie

De collectie van het museum is, voor zover beschreven, gedeeltelijk toegankelijk via de websites. Uiteindelijk zijn ongeveer 1350 objectbeschrijvingen opgenomen. Elk object is volgens de (oude) structuur van de historisch voorwerпкаaart (HVK) binnen de Adlib-applicatie beschreven. Via de menuhiërarchie 'snuffelen in de collectie' was de database in de Trezorixsite bereikbaar. De terminologie van de veldtitels op het zoekscherm kon voor de beginnende bezoeker enigszins enigmatisch aandoen. De titels van de zoekvelden waren: 'objecttrefwoord', 'voorstellingstrefwoord', 'aspecten', 'tijd' (keurig gescheiden in 'van' en 'tot' velden), 'vervaardiger' en 'vrij zoeken' (over alle velden).

7.6 Het beschikbaar maken van thesauri en referentielijsten die de interne en externe inhoudelijke consistentie van het systeem moeten garanderen

Een thesaurus, de 'poppentheaterthesaurus', deed dienst als referentielijst. Dit was een uitbreiding van de 'theaterthesaurus' die ontwikkeld is door de SCTC. De thesaurus is/wordt door middel van een thesaurus-editor door museummedewerkers onderhouden. Op de informatieve site kon de thesaurus eveneens worden gebruikt om binnen de website naar begrippen te zoeken. De takken van de thesaurus kunnen/konden tot de eindpunten worden gevolgd. Een icoontje geeft/gaf aan welke takken verwijzingen naar documenten binnen de site bevat(te).

7.7 Het ontwikkelen van een systeem voor zelfstandig sitebeheer, waarin object-registratie volgens de HVK, het inhoudelijk markeren van teksten (XML) en het ontsluiten van aanwezig en nog toe te voegen materiaal mogelijk zijn en in de loop van het project het mogelijk maken van de introductie van internetlinks

Het sitebeheer vond plaats binnen het Site Management gedeelte van het Content Management Systeem (CMS), dat door Trezorix was ontwikkeld en binnen dit project geïmplementeerd. De POPMUS-medewerkers waren in staat tekstdocumenten aan te maken en te bewerken voor alle artikelen van de site. Zij konden met behulp van invulschermen ook de objectendatabase en de bibliotheekcatalogus onderhouden. Sommige schermelementen waren binnen het CMS niet door de medewerkers aan te passen (bijvoorbeeld de lay-out en veldtitels van de zoekschermen), hetgeen tijdens de loop van het project aanleiding heeft gegeven tot enige controverse tussen het museum en Trezorix. De vele mogelijkheden van het CMS gaven aanleiding om ook de introductie van enkele honderden internetlinks naar andere (poppen)theatersites in het project op te nemen (inmiddels verouderd).

7.8 Presentatie van de site, vormgeving, integratie met de bestaande museumsite www.poppenspelmuseum.nl

De Trezorixsite was door een eenvoudig 'splash screen' met de eerder ontwikkelde museale informatiesite verbonden. De vormgeving van de site is/was, binnen de mogelijkheden van het CMS, consistent over de gehele site doorgevoerd. De site is nu gedeeltelijk raadpleegbaar en opengesteld op www.poppenspel.info en op www.poppenspelmuseum.nl. Een eenvoudige openklappende menustructuur leidde naar de belangrijkste onderdelen:

- de open doekjes;
- de algemene informatie;
- de lemma's binnen het abc;
- de collectiedatabase;
- de bibliotheekdatabase;
- de poppentheaterthesaurus;
- de internetlinks.

7.9 Verworvenheden

Tijdens de loop van het Trezorixproject werd onderkend dat databases voor de collectieregistratie misschien niet de meest waardevolle informatiebron voor een geïnteresseerd publiek is, maar wel de bron waaruit men, met een CMS ‘erboven’ goed mee uit de weg kan en uit kunt putten.

De site, die is/was opgebouwd door een groot *corpus* van tekstdocumenten rond de thematiek van de poppentheatercultuur, geflankeerd door de collectiedatabase en de geautomatiseerde bibliotheekcatalogus, ontleende zijn kracht vooral aan het tekstcorpus en de vele afbeeldingen. De teksten (lemma’s, open doekjes) vormden de eigenlijke encyclopedie, met behulp van tekst en afbeelding vindt/vond kennisoverdracht plaats. De collectiedatabase doet/deed keurig wat iedere collectiedatabase doet: het bewaren van beknopte beschrijvingen – volgens een vastgesteld stramien – van de objecten in de collectie.

De essentie van dergelijke beschrijvingen is dat zij zo kort mogelijk en zo uniform mogelijk zijn. Die eis van uniformiteit dwingt af dat soortgelijke objecten zoveel mogelijk op een zelfde manier en met behulp van dezelfde (geautoriseerde) terminologie worden beschreven. Dit is uitstekend vanuit het oogpunt van collectiebeheer, maar nauwelijks nuttig als de informatie voor met het oog op kennisoverdracht wordt aangeboden. Kennisoverdracht vereist nuancering, variatie en pluriformiteit. Toch is de database niet van waarde ontbloot, deze ligt vooral in de aanwezigheid van de vele, systematisch toegankelijke afbeeldingen vergezeld van korte beschrijvingen.

De opdrachtgever (POPMUS) van het project ziet/zag inmiddels in dat de objectendatabase weliswaar een aardige indruk geeft/gaf van de omvang en inhoud van de collectie, maar dat de eindgebruiker er verder weinig mee kan/kon. Een beschrijvende database met de inhoud ‘pop’, voorstellende een mythische figuur (in het geval van een niet nader geïdentificeerd wayangfiguur) geeft weinig extra informatie als het 100 maal wordt herhaald. In de loop van het project is/was dit gedeeltelijk ondervangen door in de zoekresultaten meer informatie te geven, waardoor het onderscheid tussen de objecten toch wordt aangegeven.

Een definitieve oplossing hiervoor zal kunnen zijn dat er uit de collectie representatieve objecten worden geselecteerd die beschreven moeten worden, als ware onderdelen van de encyclopedie. Op die manier worden collectie en encyclopedie maximaal geïntegreerd en dienen zij het hogere doel van kennisoverdracht. Het is overduidelijk dat dit een kostbare zaak is qua tijd, menskracht en financiën dat vervolgens weer een gesubsidieerd vervolg van de door ons beoogde doelen wenselijk maakt.

7.10 Vragen ten behoeve van de nieuwe website

- wat zijn de doelstellingen van de (nieuwe) site?
- wat is de doelgroep?
- hoe zoeken gebruikers naar kennis en informatie?
- vinden gebruikers wat zij (denken) nodig (te) hebben?
- hoe verwerken gebruikers de aangeboden kennis en informatie?
- komt de manier waarop zij worden aangesproken overeen met hun verwachtingen en wensen?
- is er voldoende kennis en informatie, gaat het aanbod diep en ver genoeg?
- waarvoor bezoeken gebruikers de site, wat doen zij met het kennisaanbod?
- hoe komen bezoekers binnen (via de voordeur, of komen zij vanuit een zoekmachine zomaar ergens binnen)?

- in welke context zoeken zij naar kennis en informatie en in welke context gebruiken zij het?
- is de gebruikersinterface adequaat, wordt de juiste toon gezet?
- is de navigatie binnen de site helder en voorspelbaar?
- is de relatie tussen de museumsite en het Poppenspe(e)linformatiecentrum helder?

7.11 Websites: integratie

De veelheid aan websites nodigen uit tot het integreren/centraliseren van de diverse sites tot één algemene site, waarna vervolgens een keuze gemaakt kan worden door diverse disciplines/doelgroepen. Beoogd wordt te werken aan een efficiënte infrastructuur, waardoor eenvoudig en consequent gewerkt moet en kan worden en een consistente kwaliteit gewaarborgd is. De infrastructuur zal moeten worden ingericht met behulp van gestructureerde open source programma's en bestandsformaten

Om een integrale informatievoorziening te waarborgen zal gebruik gemaakt worden van een open source linux server inclusief een back up mogelijkheid. Voordeel: tijdloze beschikbaarheid van de informatie. Wel zal gebruik worden gemaakt van Adlib. Hiervoor zullen nieuwe updates moeten worden aangeschaft.

Gebruik zal gemaakt worden van de diensten van een ICT-supplier d.w.z. AMI-computers/Epe.

7.12 Knel- en aandachtspunten en hard- en software

- Financiële middelen;
- Gebrek aan voldoende beschikbare IT-professionals;
- Voor het realiseren van een frame work voor beheersen en beheren van een complete samengestelde website zullen derden ingeschakeld worden. D.m.v. minimaal maandelijkse bijeenkomsten zal een voortgangscntrole plaatsvinden.
- POPMUS beschikt over een netwerk van 5 computers en een laptop, hierop is de financiële administratie en de collectie on- en offline te raadplegen. Op een van de computers draait een maatwerk CMS. Deze laatste fungeert tevens als file server. De huidige hardware is 3 tot 10 jaar oud. Een van de computers kan ten behoeve van de bezoekers in de bibliotheek geraadpleegd worden.
- Een informatiezuil (audiovisueel informatiesysteem), met afbeeldingen, gesproken tekst, muziek en animaties betreffende de diverse poppentheatervormen, uitleg van archetypen en spelsituaties, werkt op OSII. De IBM-computer en het beeldscherm is aan vervanging toe. Het interactieve programma is in 1990 gerealiseerd (een reserve computer met beeldscherm is inmiddels gesneuveld, software is niet meer beschikbaar).
- Ten behoeve van onze bezoekers tonen wij op vier computermonitoren diverse filmpjes, animaties en andere informatie. Via twee tv's kunnen videobanden bekeken worden. Er is een achterstand in het omzetten van analoge beelden naar digitaal. Soft- en hardware is aanwezig.
- Het museum is in het bezit van twee A4-scanners en een A3-scanner. Gewerkt wordt met Adobe Photoshop 6.01. Updates zijn noodzakelijk. Tevens is het museum in het bezit van twee laserprinters, een A3-printer (inkjet) en twee A4 inkjetprinters, waarvan een geschikt is voor het bedrukken van dvd's en een tevens gebruikt wordt als fax en als kopieerapparaat (A4). Voor de opnames van de museumobjecten zijn twee digitale camera's beschikbaar.

8. Samenwerking

In hoofdstuk 3 is kort beschreven op welke manier POPMUS participeert in samenwerkingsinitiatieven en netwerken. Deze samenwerkingsverbanden zullen in de toekomst mogelijk sterker en belangrijker worden in de taakstelling van POPMUS.

Op nationaal niveau wordt gestreefd de kennis en informatie die POPMUS verzamelt (de content) in onder meer de Adlib database te delen met een instelling zoals het TIN en mogelijke andere participanten. De data wordt ingevoerd op basis van internationaal gebruikte standaarden zoals de FOBID, Dublin Core en Spectrum. Op deze manier is het mogelijk data-structuren – met name in XML – één op één op elkaar te laten aansluiten tussen verschillende instellingen, en wordt data-uitwisseling eenvoudiger.

Voorbeelden van deze ICT-kennisnetwerken waarin POPMUS participeert zijn Sectie Informatieverzorging Musea in Nederland van de NMV (Simin) en de Stichting Contact Theater Collecties (SCTC).

9. Bronnen

- 'Digitaal Erfgoed Nederland': www.den.nl.
- 'Digitale Duurzaamheid in Gevaar', Koninklijke Bibliotheek, Den Haag (2007): www.kb.nl.
- 'Wegwijzer collecties op internet'. LCM (2008): www.museumconsulenten.nl.
- 'Sterkte-zwakteanalyse'. Wikipedia: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Sterkte-zwakteanalyse>.
- Eindrapportage project 'Anansi & Co'. Auteur: Eelco Bruinsma. Poppenspe(e)lmuseum, Vorchten (2002).
- 'BELEIDS- EN COLLECTIEPLAN 2005-2010'. Poppenspe(e)lmuseum, Vorchten (2004).

Een pop is geluidloos
De stilte is zijn sterkste taal
Maar om des bij pantomimisch
Niet altijd even sterk staat
Nemen wij onze toevlucht
Aan een tekst.

9 januari 2009
Fieke Boschman

10. Verklaring van de afbeeldingen

Voorplat

Logo: beeldmerk Poppenspe(e)lmuseum, met Jan Klaassen en de knuppel en zijn vrouw Katrijn met een mattenklopper. Ontwerp: Ad Swier en OvdM (1984), naar een afbeelding uit het boek 'Le Guignol des Champs-Élysées' (1889). Collectie: POPMUS.

Pag. 6

Spotprent: vulpen/marionet (omstreeks 1970). Illustrator: onbekend. Collectie: POPMUS.

Pag. 7

Detail entree website: www.poppenspelmuseum.nl. Viertalige keuzepagina.

Ontwerp: Accursius Zegers (2000).

Pag. 9

Afbeelding: Paulus de Boskabouter. Illustratie: Jean Dulieu (omstreeks 1960-1970).

Collectie: POPMUS.

Pag. 11

Afbeelding: entree, keuzepagina vijf websites. Ontwerp: OvdM e.a. (2000-2007).

Pag. 11

Afbeelding: Jan Klaassen met een aap achter een computer. Illustratie: Gitte Clemens (1997).

Collectie: POPMUS.

Pag. 17

Websitepagina: www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs. 'Poesjenellen'.

Ontwerp: OvdM (2002).

Pag. 18

Detail websitepagina: www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl. 'Nieuws'.

Ontwerp en tekst: OvdM (2007). Collectie: POPMUS.

Pag. 19

Detail websitepagina: www.poppenspel.info. 'Poppentheater-abc': Jan Klaassen.

Illustratie: Hetty Paërl (1991). Ontwerp en tekst: OvdM (2003). Collectie: POPMUS.

Pag. 21

Detail websitepagina: www.poppenspel.info. 'Open doekjes': Teun Hocks.

Tekst en idee: OvdM (2003). Collectie: POPMUS.

Pag. 21

Websitepagina: www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl. 'Bibliotheek/Library'.

Ontwerp: OvdM (2007).

Pag. 22

Detail websitepagina: www.poppenspel.info. 'Poppenspe(e)linformatiecentrum', keuze scherm. Tekst en idee: OvdM (2003).

Pag. 25

Tekst: Feike Boschma, poppen- en marionettenspeler (2009). Collectie: POPMUS.

Pag. 27

Afbeelding: een buigende Jan Klaassen. Illustratie: Ad Swier (1985). Collectie: POPMUS.

Stichting Het Poppenspe(e)lmuseum (ANBI)
Poppenspe(e)lmuseum Musée de Marionnettes et de Guignol
Puppentheatermuseum Puppetry Museum

Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL T.: +31(0)578 - 63 13 29/56 02 39 F: +31(0)578 - 56 06 21
www.poppenspelmuseum.nl www.poppenspel.info www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2
www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl
info@poppenspelmuseum.nl